

Maar wèl zou ik wenschen — en daartoe schijnt mij de voorgestelde wijziging bij uitstek geschikt — dat de arts, door het afleggen van een speciaal examen eerst recht kreeg tot het voeren van een specialen titel.

Het is thans vrij wel ondoenlijk om nadat aan het eind van den studietijd een examen in chirurgie, verloskunde en oogheelkunde is afgelegd, daarna nog eens een tweetal examens in dezelfde vakken te laten afleggen om speciale titels te verkrijgen. Omvat echter het laatste gedeelte van het arts-examen de interne geneeskunde en de oogheelkunde, dan is het volkomen rationeel, dat iemand die den titel: chirurg, vrouwenarts, oorarts enz. wil voeren een speciaal examen aflegt, en opent aldus de door mij voorgestelde wijziging tevens den weg om te komen tot een oplossing van het vraagstuk der specialisten. Wil men behalve door een met goed gevolg afgelegd speciaal aanvullingsexamen, ook aan hen, die bijv. twee jaren assistent zijn geweest in een bijzondere afdeeling van een Universiteitskliniek, de bevoegdheid verleen en tot het voeren van een specialen titel, dan kan dit natuurlijk zonder bezwaar geschieden.

Met het oog op de niet al te grooten omvang, dien het eerste gedeelte van het arts-examen moet hebben, is het wenschelijk de oogheelkunde bij het tweede gedeelte te voegen, terwijl de innige samenhang tusschen oogheelkunde en inwendige geneeskunde het wenschelijk maakt, dat beide vakken gelijktijdig worden bestudeerd. Ook wanneer men de tegenwoordige splitsing van het arts-examen wenscht te behouden, zou er reeds veel te zeggen zijn voor de afscheiding der oogheelkunde van de chirurgie en obstetrie. Wanneer volgens mijn voorstel de oogheelkunde bij het tweede gedeelte van het arts-examen blijft, is er geen ernstig bezwaar om het recht tot het voeren van den titel van oogarts eerst te verleen en na een afgelegd aanvullingsexamen in de operatieve oogheelkunde.

Groningen, 30 Juni 1902.

G. C. NIJHOFF.

DE ZATERDAG VOOR DE ARTSEN.

Tot een 150-tal hoogleeraren, lectoren, privaat-docenten en geneesheeren, verbonden aan ziekenhuizen of poliklinieken, voor zoover mij bekend, richtte ik het verzoek, mij wel te willen mededeelen, op welke uren op Zaterdag, na 1 October a. s., door hen gelegenheid kon worden gegeven aan artsen om iets te kunnen zien of te kunnen hooren.

Aan hen, die nog geen circulaire ontvingen, zal ik, op verzoek, zoo spoedig mogelijk een exemplaar zenden.

Tot hen, die wèl een circulaire ontvingen, maar die tot heden nog niet beantwoordden, richt ik het beleefde verzoek mij hun antwoord alsnog zoo spoedig mogelijk te zenden.

Zij, die de welwillendheid hadden mij spoedig te antwoorden, mogen hierbij mijn dank ontvangen.

De uitkomst van mijn rondschrijven deel ik hierbij in een „voorloopige” lijst mede; zoodra ik mag aannemen, dat geen antwoorden meer zullen inkomen, hoop ik een definitieve lijst op te maken en te publiceeren.

Groningen, 30 Juni 1902.

G. C. NIJHOFF.

AMSTERDAM.			
<i>Binnen-Gasthuis...</i>	8 $\frac{1}{2}$ —9 $\frac{1}{4}$	Prof. P. K. PEL	Kliniek.
ibidem	9 —11	„ M. STRAUB	Oogheelk. polikliniek.
ibidem	11 —12	idem	„ kliniek.
ibidem	3 $\frac{1}{4}$ —4 $\frac{1}{4}$	Prof. S. MENDES DA COSTA	Demonstr. dermatologie.
<i>Wilhelmina-Gasth.</i>	10 —11	Dr. W. POSTHUNUS MEYJES	Demonstratie keel-, neus- en oorheelkunde.
<i>O.L. Vrouwen Gasth.</i> (Ruyschstraat)	9 —12	Dr. A. OIDTMANN	Demonstratie en visite, chirurgie.
ZANDER-Instituut. (Prinsengr. 711)	12 — 1	Dr. J. M. BAART DE LA FAILLE	Demonstratie, apparaten en patiënten.
ARNHEM.			
<i>Stedelijk Ziekenh...</i>	2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$	Dr. H. V. BOMMEL V. VLOTEN	Demonstratie en visite.
ibid. of <i>Diacon. huis</i>	3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$	Dr. W. RENSSSEN	Operaties of demonstratie.
BREDA.			
<i>St. Elisabeths-Gasth.</i>	11 $\frac{1}{2}$ — 1	Dr. BIJNEN	Operaties of demonstratie.
DEVENTER.			
<i>St. Elisabeths-Gasth.</i>	10 —11	Dr. L. S. MEIJER	Kliniek of demonstratie.
GRAVE.			
<i>Rijks-Krankz.gest.</i>	1 — 3	Dr. W. VOS	Demonstratie en visite.
GRONINGEN.			
<i>Academ. Ziekenhuis.</i>	9 —11	Prof. G. C. NIJHOFF	Operatie of demonstratie gynaecologie.
ibidem	10 —12	„ C. F. A. KOCH.	Operatie of demonstratie chirurgie.
ibidem	11 —12 $\frac{1}{2}$	Prof. K. F. WENCKEBACH	Kliniek.
<i>Kinder-Ziekenhuis.</i>	1 $\frac{1}{2}$ — 3	G. SCHELTEMA arts.	Kliniek of demonstratie kinderziekten.
DEN HAAG.			
<i>Gemeente-Ziekenh...</i>	7 — 8	Dr. J. SCHOEMAKER	Demonstratie, chirurgie, (zie aanm.).
LEEWARDEN.			
<i>Stedelijk Ziekenh...</i>	10 —11 $\frac{1}{2}$	P. H. VAN EDEN, arts	Operaties of demonstratie.
LEIDEN.			
<i>Academ.-Ziekenh...</i>	9 —10	Prof. W. KOSTER GZ.	Oogheelkundige kliniek.
ibidem	11 —12	Dr. P. TH. L. KAN	Oorheelkundige „
ibidem	12 $\frac{1}{2}$ — 1 $\frac{1}{2}$	Prof. J. A. KORTEWEG	Chirurgische polikliniek, daarna operaties.
ibidem	9 —12	Prof. J. VEIT	Gynaecologische kliniek met demonstratie en operaties (van 1 Juni— 1 Juli 1903).
LOOSDUINEN.			
<i>Krankzinn.gesticht</i> <i>Bloemendaal....</i>	2 — 4	Dr. D. SCHERMERS	Demonstratie en visite.
ROSMALEN.			
<i>Krankzinn.gesticht</i> <i>Coudewater.....</i>	2 — 4	Dr. C. J. HOOGVELD	Demonstratie en visite.
ROTTERDAM.			
<i>Polikliniek.....</i>	8 $\frac{1}{2}$ —10	D. J. BLOK, arts	Oogheelk. polikliniek.
(Glashaven n ^o . 7).			
<i>Kinderziekenhuis...</i>	3 — 5 $\frac{1}{2}$	Dr. J. VAN DER HOEVEN	Polikliniek, operatie of demonstratie (na 1 No- vember).
UTRECHT.			
<i>Krankzinn.gesticht</i> <i>Gasth. voor Ooglijd.</i>	11 —12	Prof. TH. ZIEHEN Prof. H. SNELLEN SR.	Kliniek. Operaties en demonstratie.
ZWOLLE.			
<i>R. C. Ziekenhuis of</i> <i>Sophia-Ziekenhuis.</i>	2 $\frac{1}{2}$ — 5	Dr. N. H. FRANK	Operaties of demonstratie.

AANMERKINGEN.

- AMSTERDAM. *Wilhelmina-Gasthuis*. De Heeren Dr. J. KUIPER, Dr. JACOBI, Dr. GOHL en Dr. TANJA zijn bereid een cursus te geven over een of ander deel der geneeskunst zoo eenige artsen dit mochten verlangen.
- „ *O. L. V. Gasthuis*, Ruyschstraat. Dr. N. P. VAN SPANJE houdt Zaterdag van 9—12 polikliniek, zonder nader overleg met het college van Regenten, „voorloopig niet toegankelijk voor artsen.
- BLOEMENDAAL. *Krankzinnigengesticht Meerenberg*. Dr. J. VAN DEVENTER is bereid der Zaterdag op nader overeen te komen uren, des verlangd kliniek of demonstratie te houden met toegang voor artsen.
- DEN HAAG. *Gemeente-Ziekenhuis*. Dr. G. H. ROESSINGH is bereid zijn medewerking te verleen om aan de hulpgeneesheeren van het ziekenhuis de machtiging te verschaffen tot het houden van demonstraties voor artsen op Zaterdag.
- MEDEMBLIK. *Rijks Krankzinnigengesticht*. Dr. FRIJLINCK is bereid des Zaterdag op nader te bepalen uren in overleg met eventueele bezoekers demonstratie te houden.

OPMERKINGEN OMTRENT HET RAPPORT VAN HET HOOFDBESTUUR.

Zoo is dan eindelijk de hand geslagen aan een reorganisatie onzer Maatschappij die zich maar al te lang heeft laten wachten 1).

Het Rapport dat de Heeren JUDA, MIJNLIEFF en SIKKEL ons namens het Hoofdbestuur hebben gegeven is uitnemend verdienstelijk, het is een goed stuk werk, hun inleiding omtrent de herziening der Maatschappij is volkomen juist en gaarne onderschrijf ik de levenswet der Maatschappij: "werkdadigheid in de peripherie, leiding van uit het centrum en een doelmatige geleiding tusschen de deelen onderling en tusschen deze en het centrum", wanneer *werkdadigheid* in het centrum er bij wordt gevoegd.

De voorstellen echter die ons de algemeen gewenschte verbetering moeten brengen, lijden aan gebreken die voortvloeien uit de atmosfeer waarin het Hoofdbestuur leeft. Ik wil hiermede niets onaangenaams zeggen, niets persoonlijks, want de slechte organisatie draagt grootendeels de schuld. Het doet mij zelfs leed dat ik andere voorstellen moet doen, maar waar ik overtuigd ben dat het Hoofdbestuur niet wil tornen aan het bestaan der Afdeelingen, misschien terugschrikt om de wonde plekken in onze organisatie aan te toonen, waar ik overtuigd ben dat zeer groote belangen zoowel medisch persoonlijk als standsbelangen, collegiaal en sociaal, verbetering

1) Bij de behandeling van dit onderwerp in de Rotterdamsche afdeeling heb ik deze organisatie aanbevolen. Ik breng ze hier onveranderd ter kennis, zonder het belangrijke en keurige stuk van Prof. STRAUB, dat na die vergadering verscheen in aanmerking te nemen.